

Østre Landsret, 4. afd.
c/o Vestre Landsret
Gråbrødre Kirkestræde 3
8800 Viborg

Dato: 29. august 2012
J.nr.: 0010113/LSH.SNP

Sagsbehandler: Morten Samuelsson
Direkte tlf.: +45 33 34 80 80
Mobil tlf.: +45 40 15 17 63
E-mail: mos@snplaw.com

Kontonr.: 2191 6884 609 494
IBAN: DK4020006884609494
Swift Code: NDEADKXX

ØL B-3159-11, GRUPPESØGSMÅL.NU MOD DOMSTOLSSTYRELSEN

Vedlagt fremsender jeg mit processkrift i ovennævnte sag.

Jeg vedlægger samtidig kopi af Østre Landsrets dom af 21. juni 2012 samt Østre Landsrets kendelse af 21. juni 2012.

Kopi af processkrift og domme er samtidig hermed sendt til Kammeradvokaten (sf@kammeradvokaten.dk).

Med venlig hilsen
Samuelsson Neugebauer & Partnere

Morten Samuelsson

PROCESSKRIFT

Om godkendelse som gruppesøgsmål

Morten Samuelsson
Østerfælled Torv 10
2100 København Ø
Telefon: 33 34 80 00

SAG Østre Landsret
4. afd. nr. B-3159-11,

29. august 2012
J.nr. 0010113

MOD Gruppesøgsmål.nu
H.C. Andersens Boulevard 45
1553 København V
v/advokat Morten Samuelsson

Domstolsstyrelsen
St. Kongensgade 1-3
1264 København K.
v/Kammeradvokaten

Nærværende processkrift afgives til brug for landsrettens afgørelse i henhold til rpl. § 254 b om godkendelse af nærværende retssag som gruppesøgsmål. Der nedlægges sålydende påstande:

Principalt: Gruppesøgsmål.nu udpeges som grupperepræsentant i nærværende sag, jf. rpl. §§ 254 c og 254 e, stk. 1.

Subsidiært: Nærværende sag fremmes som gruppesøgsmål.

I det følgende behandles følgende emner:

Gruppesøgsmålets ramme, grupperepræsentant m.m.	2
Sagens tvistepunkter	2
Betingelser for gruppesøgsmål	4
Ensartede krav	6
Bedste sagsbehandlingsmåde	8
Civilstyrelsen	11
Forældelse	12
Praksis og litteratur om gruppesøgsmål	12
Afslutning	17

Gruppesøgsmålets ramme, grupperepræsentant m.m.

Den foreslåede ramme for gruppesøgsmålet fremgår af stævningens p. 8-9. Samme sted er der stillet forslag om, at sagsøgeren udpeges som grupperepræsentant.

Så vidt ses, har sagsøgte ikke indsigelser om, at den foreslåede grupperepræsentant ikke på forsvarlig måde er i stand til at varetage gruppemedlemmernes interesser under sagen, eller at der skulle mangle en beskrivelse af gruppen eller oplysninger om, hvordan gruppemedlemmerne identificeres og underrettes om sagen.

Skulle det alligevel blive tilfældet, henvises til bemærkningerne nedenfor om den foreslåede grupperepræsentant og dennes tilknytning til Danske Boligadvokater samt Danske Boligadvokaters indsats og engagement i problemstillingen med digital tinglysning og tilrettelæggelse af et forum, hvor boligejere, der har lidt tab som følge af den digitale tinglysning, kan samles.

Det er sagsøgerens opfattelse, at den bedst egnede til at optræde som grupperepræsentant og til at sikre, at gruppemedlemmerne kan identificeres og underrettes om sagen, er sagsøgeren, som nu gennem flere år i samarbejde med Danske Boligadvokater gennem en indarbejdet særlig hjemmeside regelmæssigt har orienteret boligejere om problemerne med digital tinglysning og om nærværende søgsmål.

Sagens tvistepunkter

Nærværende retssag er anlagt ved en stævning af 12. august 2011. Den vedrører statens erstatningspligt overfor enhver, der har lidt tab som følge af de dispositioner, som Tinglysningsretten, Domstolsstyrelsen, Justitsministeriet eller andre offentlige myndigheder har truffet i forbindelse med indførelsen af digital tinglysning.

Det er sagsøgerens opfattelse, at den generelle tilrettelæggelse af indførelsen af digital tinglysning er sket på en måde, som er ansvarspådragende, og som derfor medfører erstatningspligt overfor enhver, der har lidt et tab i forbindelse med forsøg på at gennemføre en tinglysning i den periode, som sagen omhandler.

Der henvises til stævningens afsnit med anbringender p. 67 ff.

Nærværende sag drejer sig ikke om, hvorvidt enkelte medarbejdere i Tinglysningensretten eller andre steder i konkrete sager måtte have begået individuelle sagsbehandlingsfejl, der har medført tab og dermed erstatningspligt for staten.

Der står klart, at Domstolsstyrelsen foretrækker, at der ikke føres en sag, der tager stilling til statens ansvar for de overordnede dispositioner, som blev truffet i forbindelse med indførelse af digital tinglysning.

Sagsøgtes indsigelser, herunder de synspunkter, som sagsøgtes advokat har fremført om sagens egnethed som gruppesøgsmål, viser, at sagsøgte forsøger at reducere retsopgøret om den digitale tinglysning reduceres til et spørgsmål om, hvorvidt der har været enkeltstående sagsbehandlingsfejl.

Det er imidlertid ikke sagsøgte, der skal fastlægge sagsøgerens søgsmålsbegrundelse. Sagsøgeren bestemmer selv, hvilken sag der indbringes, og hvilke påstande og anbringender, der gøres gældende under sagen.

Sagsøgeren i denne sag ønsker, at domstolene bedømmer, hvorvidt statens overordnede dispositioner og beslutninger vedrørende indførelse af digital tinglysning indebærer sådanne fejl og forsømmelser, at staten har handlet culpøst overfor de, der har lidt et tab som følge af sådanne fejl og forsømmelser.

Det er den sag, som sagsøgeren har indbragt, og den egner sig åbenbart til at blive behandlet som et gruppesøgsmål.

Sagsøgtes advokat forsøger vedholdende at opsplitte nærværende sag i en række enkeltstående sager, der begrænser sig til et spørgsmål om konkrete sagsbehandlers fejltagelser. Det er imidlertid ikke den sag, som sagsøgeren har rejst, og det er - som nævnt - ikke sagsøgte, der bestemmer, hvilken sag sagsøgeren har indbragt for domstolene.

Det er tænkeligt, at staten er uenig i, at statens dispositioner i forbindelse med indførelse af digital tinglysning indebærer, at der er handlet fejlagtigt og forsømmeligt.

Så må sagsøgte forholde sig hertil og fremføre sine indsigelser med henblik på at påvirke domstolenes afgørelse om dette materielle spørgsmål. Hvis sagsøgte kan overbevise domstolene om, at der ikke er begået de omhandlede fejl og forsømmelser, så skal sagsøgte frifindes, fordi sagsøgeren ikke har været i stand til at føre det fornødne bevis.

Sagsøgeren er på det rene hermed, men det ændrer ikke ved, at sagsøgeren har den opfattelse, at statens repræsentanter og de, som staten i øvrigt er ansvarlig for, har begået sådanne fejl og forsømmelser i forbindelse med indførelse af digital tinglysning, at det udløser erstatningspligt overfor enhver, der har lidt

tab som følge af sådanne fejl og forsømmelser - og at sagsøgeren har anlagt denne sag for at gennemtvinge dette synspunkt i domstolsafgørelse.

Sagsøgeren er - populært sagt - rede til at "dø med støvlerne på".

Hermed menes, at sagsøgeren er klar over, at der skal føres bevis for den påståede fejl og forsømmelse i forbindelse med indførelsen af digital tinglysning som betingelse for, at sagsøgeren skal få medhold.

Sagsøgeren er også på det rene med, at sagsøgeren skal sandsynliggøre, at de fejl og forsømmelser, som blev begået i forbindelse med indførelse af den digitale tinglysning, er en væsentlig medvirkende årsag til alle de forsinkelser, som gruppessøgsmålets medlemmer har været udsat for, og som dermed har påført dem et tab.

Men dette er, som nævnt, en del af gruppessøgsmålets materielle tvistepunkt. Kan sagsøgeren føre det fornødne bevis, så skal sagsøgeren have medhold. Kan sagsøgeren ikke føre det fornødne bevis, så skal sagsøgte frifindes.

Den omstændighed, at sagsøgte er uenig i sagsøgerens søgsmålsbegrundelse er imidlertid ikke til hinder for sagens behandling som et gruppessøgsmål.

At sagsøgte synes, at sagsøgeren skulle nøjes med at føre sager om individuelle sagsbehandlingsfejl og ikke bryder sig om de synspunkter, som sagsøgeren har gjort gældende, er heller ikke til hinder for, at sagen behandles som et gruppessøgsmål.

Betingelser for gruppessøgsmål

De nærmere regler om gruppessøgsmål findes i rpl. § 254 a - § 254 k.

I det følgende vil sagsøgeren gennemgå de væsentlige betingelser i bestemmelserne om gruppessøgsmål i forhold til den konkrete sag.

Det overordnede kriterium for et gruppessøgsmål er rpl. § 254 a, hvorefter ensartede krav, som fremsættes på vegne af flere personer, kan behandles under et gruppessøgsmål. Det er sagsøgerens opfattelse, at nærværende sag vedrører ensartede krav, der fremsættes på vegne af flere personer. Denne betingelse vil i øvrigt blive behandlet nærmere i et særskilt afsnit.

Rpl. § 254 c bestemmer, at gruppesøgsmål føres af en grupperepræsentant på gruppens vegne. Grupperepræsentanten udpeges af retten. Som grupperepræsentant kan udpeges en forening, privat institution eller anden sammenslutning, når søgsmålet falder inden for rammerne af sammenslutningens formål.

Som grupperepræsentant er i denne sag foreslået sagsøgeren, som er en forening, der er etableret med det formål at stå som grupperepræsentant i sager af nærværende karakter.

Rpl. § 254 c, stk. 3, kræver, at grupperepræsentanten skal være i stand til at varetage gruppemedlemmernes interesser under sagen.

Sagsøgeren er en forening, der er forbundet med Danske Boligadvokater, der er en organisation af advokater, der beskæftiger sig med fast ejendom. Danske Boligadvokater har fra de første overvejelser om indførelse af digital tinglysning vedblivende og intensivt engageret sig i denne problemstilling.

Da indførelsen af digital tinglysning viste sig at medføre væsentlige ulemper og tab for borgerne, har Danske Boligadvokater konsekvent og vedholdende engageret sig som fortalere for navnlig boligejere, der kom i klemme i forbindelse med problemerne med at kunne foretage tinglysning.

Danske Boligadvokater har i forbindelse hermed ført forhandlinger med de relevante offentlige myndigheder og har derudover stillet sin organisation til rådighed for sagsøgeren under nærværende sag. Derved er det blevet muliggjort at samle og organisere de boligejere, der har lidt tab, og som derfor har interesse i at medvirke i et gruppesøgsmål.

Blandt andet har Danske Boligadvokater muliggjort, at boligejere på en bestemt hjemmeside kan holde sig orienteret om relevante spørgsmål i forbindelse med digital tinglysning og retsopgøret herom samt tilkendegive sin forhåndsinteresse for at tilmelde sig.

Et resultat af den foreslåede grupperepræsentants evne til at samle og koordinere de berørte boligejere er det processkrift, som blev afgivet den 25. juli 2012, der under fremlæggelse af konkrete dokumenter indeholder en beskrivelse af en række konkrete tilfælde med tab og forsinkelser som følge af den fremgangsmåde, som staten bragte i anvendelse ved indførelse af digital tinglysning.

Rpl. § 254 d kræver, at gruppesøgsmål anlægges ved indlevering af en stævning til retten. Stævningen kan indleveres af enhver, der efter § 254 c, stk. 1, kan udpeges som grupperepræsentant. Nærværende sag er anlagt ved en stævning af 12. august 2011. Stævningen er indleveret af sagsøgeren, der, som det fremgår ovenfor, kan udpeges som grupperepræsentant.

Ifølge § 254 d skal stævningen indeholde en beskrivelse af gruppen, oplysninger om, hvordan gruppemedlemmerne kan identificeres og underrettes om sagen og et forslag til grupperepræsentant, der er villig til at påtage sig hvervet. Stævningen opfylder alle disse betingelser.

Rpl 254 b indeholder blandt andet krav om, at der skal være værneting for alle kravene her i landet, at retten er værneting for et af kravene, og at retten er sagligt kompetent med hensyn til et af kravene.

Sagen vedrører danske boligejeres erstatningskrav overfor staten i anledning af fejl og forsømmelse, som kan medføre erstatningspligt efter almindelige erstatningsretlige regler. De førnævnte betingelser om værneting og saglig kompetence er derfor med bestemthed opfyldt.

Ensartede krav

Om kravet om, at sagen skal vedrøre ensartede krav bemærkes følgende:

Det er ikke en betingelse, at kravene er identiske. Det er tilstrækkeligt, at kravene i faktisk og retlig henseende er ensartede. Selv om der er individuelle forhold for de krav, der fremføres af de enkelte medlemmer af gruppen, bevirker dette ikke, at kravene ikke er ensartede.

Det sidstnævnte er en væsentlig omstændighed at holde sig for øje, når man skal vurdere sagsøgtens indvendinger mod, at sagen anerkendes som gruppesøgsmål.

Formentlig vil sagsøgte fremføre synspunkter om, at gruppens medlemmer - boligejere, der har købt eller solgt fast ejendom i den omhandlede periode, eller som har foretaget omprioriteringer - ved egne forsømmelser eller ved forsømmelser, eller begået af nogen, som de pågældende gruppemedlemmer har ansvaret for (sagkyndige rådgivere m.v.), har udvist egen skyld, der udelukker, at der fremføres erstatningskrav.

Det bevirker imidlertid ikke, at det generelle spørgsmål om statens ansvar ikke kan udskilles til behandling under et gruppesøgsmål.

Som eksempel på det, der kan behandles under et gruppesøgsmål i form af et anerkendelsessøgsmål nævnes i forarbejderne børssager eller sager om spørgsmål om gyldigheden af et kontraktvilkår i forbindelse med krav om tilbagebetaling af erlagt vederlag og spørgsmål om ansvarsgrundlag i forbindelse med krav om erstatning.

Dette understøtter om noget, at det ikke udelukker anerkendelse som gruppesøgsmål, at der for nogle gruppemedlemmers vedkommende kan være spørgsmål om egen skyld eller andre ansvarsfrihedsgrunde.

Det kan til det ovenfor anførte tilføjes, at det er ganske sædvanligt, at der anlægges erstatningssager, hvor sagsøgeren søger en dom, hvorved den principielle erstatningspligt fastslås i en dom til anerkendelse, mens andre underliggende spørgsmål, såsom erstatningens opgørelse, forrentning, lempelse m.m. henskydes til senere afgørelse.

Muligvis vil sagsøgte også hævde, at det slet ikke var staten og statens repræsentanter, der var skyld i de forsinkelser, som indførelsen af digital tinglysning var årsag til.

Som det fremgår af stævningen, har Tinglysningsretten og Domstolsstyrelsen tidligere hævdet, at mange af forsinkelserne var forårsaget af, at pengeinstitutterne benyttede sig af muligheden for at digitalisere pantebreve eller advokatbranchens påståede forkerte brug af fuldmagtssystemet.

Stævningen har taget højde for disse indsigelser med hensyn til det materielle spørgsmål, idet stævningen har påpeget, at de nævnte brancher blot brugte det digitale tinglysningssystem på den måde, som det var tiltænkt - og som af staten var stillet til rådighed for offentligheden - og derfor vanskeligt kan bebrejdes den brug, som de nævnte brancher gjorde af systemet. Samtidig har stævningen - stadig i forhold til sagens materielle spørgsmål - påpeget, at hvor der er flere skadevoldere, påhviler der den enkelte skadevolder solidarisk ansvar, således at den skadelidte har frit valg til at rejse sit krav mod en enkelt solidarisk hæftende skadevolder.

I forhold til spørgsmålet om anerkendelse som gruppesøgsmål bevirker sagsøgtes indsigelser om, at det ikke var statens skyld - men pengeinstitutternes og advokaternes skyld - at systemet brød sammen, ingen forskel for, om der foreligger ensartede krav. Den pågældende indsigelse er en del af det materielle spørgsmål, som retten skal afgøre, og indeholder intet holdbart argument mod godkendelse som gruppesøgsmål.

Det vides ikke bestemt, hvorledes sagsøgte - der overordnet modsætter sig, at sagen godkendes som gruppesøgsmål - vil forholde sig til betingelsen om "ensartede krav", og hvorledes sagsøgte konkret vil begrunde sin modstand. Derfor reserveres yderligere synspunkter, når sagsøgte har ytret sig.

Foreløbig kan rundes af med en kommentar til en bemærkning, som sagsøgtes repræsentant fremførte i et telefonisk retsmøde om, at "domstolene ikke er til rådighed for at afgive et responsa om abstrakte retsspørgsmål".

Sagsøgeren må bestemt afvise, at sagsøgerens legitime anvendelse af reglerne om gruppesøgsmål kan anses som et forsøg på at opnå et abstrakt responsum fra domstolene.

Tværtimod var det lovgivernes hensigt med reglerne om gruppesøgsmål, at en gruppe borgere i fællesskab skulle have adgang til at opnå rettens prøvelse af ensartede krav, herunder en mulighed for at prøve ensartede spørgsmål vedrørende kravene, som kan udskilles på hensigtsmæssig måde.

Det er i det hele taget bemærkelsesværdigt, når sagsøgte repræsentant vil affærdige nærværende søgsmål - som er anlagt mod staten i medfør af retsregler, som lovgiverne har stillet til rådighed for statens borgere - som "en anmodning om et abstrakt responsum fra domstolene".

Sagen er rejst på vegne en meget stor gruppe borgere, der har ensartede ulemper, tab og frustrationer i forbindelse med deres forsøg på at bruge det digitale tinglysningsystem i den periode, som sagen omhandler.

Sagen ønskes ført for at få domstolenes konkrete bedømmelse af, om staten ved sin tilrettelæggelse af indførelsen af digital tinglysning kunne og burde have forudset, at indførelsen skete på en måde, der med overvejende sandsynlighed ville medføre tab og ulemper for de borgere, der var så uheldige at skulle tinglyse i den første periode, og om staten på det grundlag har pådraget sig erstatningspligt.

Der er aldeles ikke tale om noget "abstrakt responsum".

Bedste sagsbehandlingsmåde

Rpl. § 254 b, stk. 1, nr. 5, kræver endelig, at gruppesøgsmål skønnes at være den bedste måde at behandle kravene på.

Det er sagsøgerens opfattelse, at denne betingelse indlysende er opfyldt.

Som det fremgår af stævningens omkring 80 sider og de tilhørende 171 bilag, er det nødvendigt for at afgøre denne sag, at landsretten tager stilling til et omfattende og komplekst faktum, som indbefatter en fuldstændig stillingtagen til et projekt, der har involveret adskillige offentlige myndigheder, embedsmænd og private leverandører.

Stævningens sagsfremstilling med tilhørende bilag har blandt andet grundlag i en gennemgang af mere end 10.000 dokument sider, fremkommet i forbindelse med aktindsigt.

Det er utænkeligt, at en privat boligejer skulle binde an med at føre en sådan sag mod staten for at gennemføre et erstatningskrav, som i den store sammenhæng er relativt beskedent.

Allerede sagens omfang og kompleksitet taler således for, at sagen egner sig bedst til at blive afgjort som et gruppesøgsmål.

Hertil kommer, at en afgørelse i sagen vil indbefatte den fordel, at det en gang for alle - overfor enhver boligejer, der tilmelder sig søgsmålet - er afgjort, om staten har et ansvar for den generelle tilrettelæggelse af indførelsen af den digitale tinglysning.

Hvis der ikke består et sådant ansvar fører godkendelse af sagen som gruppesøgsmål til den fordel for staten, at den vil være godt beskyttet mod individuelle boligejere, som eventuelt i fremtiden måtte ønske at anlægge sag om samme tema.

Der er således dels ikke noget realistisk alternativ til, at sagen føres som gruppesøgsmål og samtidig indlysende fordele ved, at sagen behandles som gruppesøgsmål.

Til fordelene ved at sagen behandles som gruppesøgsmål, kommer også, at den foreslåede grupperepræsentant og dennes associering til Danske Boligadvokater bevirker, at denne kan bidrage til en hensigtsmæssig koordinering, herunder med hensyn til indhentelse af erfaringsmateriale og med hensyn til tilmelding.

I den forbindelse kan bemærkes, at sagsøgerens processkrift af 25. juli 2012, der indeholder en nøje beskrivelse af en række konkrete tilfælde, som danner et solidt grundlag for behandlingen af sagen, ikke kunne være tilvejebragt uden den foreslåede grupperepræsentants og Danske Boligadvokaters bistand.

Sagsøgte vil måske hævde, at sagsøgeren eller Danske Boligadvokater blot kan nøjes med en rolle som mandatar eller biintervenient og således, at det overlades til en enkelt boligejer at føre denne sag mod staten.

Her skal først indvendes, at det ikke er sagsøgte, der skal bestemme på hvilken måde grupperepræsentanten eller Danske Boligadvokater skal engagere sig i retsopgøret om digital tinglysning.

Dernæst bemærkes, at for de mange boligejere, der har været udsat for frustrationer, ulemper og økonomiske tab på grund af oplevelserne med indførelsen af digital tinglysning, er det afgørende, at sagen anerkendes som gruppesøgsmål, fordi de hermed tilbydes en hensigtsmæssig ramme for de pågældendes legitime forventning om, at de ansvarlige stilles til ansvar.

Gennem grupperepræsentantens og Danske Boligadvokaters indsats vil det blive sikret, at borgere, der kom i klemme, og som har lidt økonomiske tab ved indførelsen af den digitale tinglysning, med en relativt beskedne indsats - tilmelding på den måde, som retten senere måtte bestemme - kan være sikker på, at deres interesser er varetaget.

Dette behov ville ikke kunne opfyldes ved at lade en enkelt boligejer føre sag, eventuelt med støtte fra Danske Boligadvokater som mandatar, med henblik på at afgøre det principielle spørgsmål om statens ansvar.

Selv om den pågældende boligejer måtte få medhold under en sådan sag i det generelle synspunkt om statens ansvar for den overordnede tilrettelæggelse og indførelsen af digital tinglysning, er det langt fra sikkert, at samtlige berørte boligejere ville være tilstrækkeligt opmærksomme på, at der var faldet en principiel afgørelse, hvortil kommer, at de berørte boligejere herefter ville være nødsaget til at rejse deres egne sager for i forhold til hver af dem at få fastslået, at statens erstatningspligt også omfatter de pågældende boligejere.

Derudover ville samtlige berørte boligejere være henvist til selv at træffe de fornødne foranstaltninger med henblik på at rejse krav, fremføre det fornødne for at igangsætte pligt til at betale renter i henhold til renteloven og sikre sig mod, at der måtte indtræde forældelse, mens de venter på den enkelte prøvesag, som sagsøgte synes at ønske sig.

Det er i det hele taget sagsøgerens opfattelse, at nærværende sag i særklasse er et eksempel på det, som lovgiverne havde i tankerne, da reglerne om gruppesøgsmål blev udformet. Og derfor bemærkelsesværdigt, lige præcis i en sag, som er anlagt mod en statsinstitution, at opleve en sådan modstand mod at anerkende en sag som gruppesøgsmål.

Om gruppesøgsmål og de ovenfor anførte betingelser kan i øvrigt henvises til Retsplejerådets betænkning nr. 1468, hvor det p. 199 fremgår, at formålet med reglerne om gruppesøgsmål er at forbedre mulighederne for ved domstolene at håndhæve eksisterende materielle regler i en række situationer, hvor en håndhævelse af disse materielle regler gennem anvendelse af de gældende processuelle regler i praksis ikke vil komme på tale, fordi omkostningerne ved et individuelt sagsanlæg ikke står mål med det økonomiske udbytte, som den enkelte ville kunne få i tilfælde af medhold i sagsanlægget.

Man må sige, at for den enkelte borger, der har lidt tab som følge af indførelsen af den digitale tinglysning, ligger det økonomiske udbytte i et leje, der gør det aldeles uøkonomisk at binde an med at føre en stor principiel sag mod staten, der indbefatter en gennemgang af oplysninger om en række myndigheder, embedsmænds og leverandørers fremfærd over en mangeårig periode.

Om den grundlæggende betingelse om ensartede krav har Retsplejerådet p. 243 anført, at der ikke fandtes grundlag for i selve lovteksten at angive nærmere kriterier for, hvad der forstås ved ensartede krav. Rådet udtalte, at det bør overlades til rettens skøn, om de fremsatte krav er tilstrækkeligt ensartede til, at gruppesøgsmål vil være en hensigtsmæssig procesform. I den forbindelse nævnedes, at det af betydning navnlig ville være, om kravene udspringer af samme faktiske omstændigheder, og om de har samme retlige grundlag. Dette er til overmål opfyldt i nærværende sag.

Med hensyn til betingelsen om, at gruppesøgsmål skal være den bedste måde at behandle kravene på, har Retsplejerådet p. 245 som udgangspunkt henvist til fordelene ved, at ét gruppesøgsmål i bedste fald kan erstatte et stort antal individuelle søgsmål.

Den fordel er med sikkerhed til stede i nærværende sag, der søger at samle samtlige de borgere, som har grund til at fremføre erstatningsretlig kritik mod staten for statens generelle tilrettelæggelse af indførelsen af digital tinglysning.

Som nævnt ovenfor, er det ikke nærværende gruppesøgsmåls formål at behandle de tilfælde, der formentlig også har været, hvor individuelle og konkrete sagsbehandlere fejl har bevirket tab for en borger, der forsøgte sig med tinglysning.

Men i forhold til det principielle og overordnede spørgsmål om, hvorvidt statens generelle tilrettelæggelse af indførelsen af digital tinglysning må siges at være forsømmelig og fejlbehæftet og dermed erstatningspådragende overfor enhver, der har lidt tab som følge heraf, vil netop et gruppesøgsmål kunne træde i stedet for et stort antal individuelle søgsmål.

Retsplejerådet har p. 245 og p. 284 også omtalt til spørgsmålet om realistiske alternativer, og det spørgsmål, som er kommenteret ovenfor, om grupperepræsentantens medvirken.

Civilstyrelsen

Ved bedømmelsen af sagens egnethed som gruppesøgsmål må landsretten tage i betragtning, at Civilstyrelsen på baggrund af en ansøgning om fri proces har bevilget fri proces netop til at anlægge sagen som gruppesøgsmål.

I den forbindelse skal oplyses, at sagsøgtes repræsentant på vegne af Domstolsstyrelsen og staten havde lejlighed til at ytre sig overfor Civilstyrelsen, og det må lægges til grund, at sagsøgtes repræsentant ikke har udtalt sig mod, at der blev bevilget fri proces til at anlægge et gruppesøgsmål.

Forældelse

Ved landsrettens bedømmelse af sagsøgerens ønske om, at nærværende sag anerkendes som gruppesøgsmål skal endvidere tages i betragtning, at den digitale tinglysning blev indført i 2010.

Når det gælder boligejere, der har lidt tab i den periode, som gruppesøgsmålet omfatter, vil der i den kommende tid løbende indtræde forældelse, med mindre sagsøgte accepterer generelt at suspendere forældelse eller med mindre nærværende søgsmål anerkendes som gruppesøgsmål.

Det skal medgives, at Domstolsstyrelsen indtil videre har indvilget i en "generel amnesti", det vil sige en generel suspension af forældelse.

Men Domstolsstyrelsen har ikke ønsket at indvilge i en suspension af forældelse, der løber tidsbegrænset, indtil der måtte foreligge en principiel afgørelse om erstatningsansvaret. Domstolsstyrelsen har indtil videre kun ønsket at suspendere forældelse frem til et bestemt tidspunkt.

Det betyder, at ingen privat boligejer, der måtte have interesse i at fremføre erstatningskrav, kan være sikker på, hvor længe forældelse er suspenderet.

Praksis og litteratur om gruppesøgsmål

Om gruppesøgsmål kan nævnes følgende afgørelser:

Østre Landsrets kendelse af den 21. juni 2012 (16. afd. nr. B-1198-11) er et eksempel på godkendelse af en retssag som gruppesøgsmål.

Sagen drejer sig om et gruppesøgsmål, anlagt af Foreningen af minoritetsaktionærer i bankTrelleborg mod Sydbank A/S. Sagen vedrørte prospektansvar, og omfattede de aktionærer, som havde konverteret garantibeviser til aktier på baggrund af prospektet.

Sydbank A/S gjorde gældende, at der ikke var tale om ensartede krav, fordi gruppen omfattede både fysiske personer og selskaber, og fordi aktierne var erhvervet på forskellige tidspunkter og på forskellig måde. Derudover gjorde Sydbank A/S gældende, at nogle af gruppens medlemmer måske havde modtaget rådgivning. Endvidere gjorde Sydbank A/S gældende, at gruppesøgsmålsprocessen ikke var den bedste behandlingsmåde.

Landsretten afviste de fremførte indsigelser og fandt på baggrund af den foreslåede ramme for gruppesøgsmålet og sagens øvrige oplysninger, at gruppemedlemmernes krav havde en sådan ensartethed, at betingelserne var opfyldt, samt at gruppesøgsmål skønnedes at være den bedste måde at behandle kravene på.

Der foreligger endvidere en dom, afsagt af Østre Landsret den 21. juni 2012 (16. afd. nr. B-1255-11) med de samme parter, hvor landsretten afviste, at betingelserne var opfyldt.

Denne sag drejede sig om aktionærer, der havde erhvervet aktier i tiden efter børsprospektet.

Landsretten udtalte, at uanset Retsplejerådets betænkning nr. 1468, som i kapitel 5.1 indeholder et katalog over eksempler på ensartede krav, hvorunder blandt andet nævnes børssager, det vil sige krav fra en gruppe af investorer, fandt landsretten ikke, at sagen opfyldte kravet om ensartethed.

Landsretten henviste nærmere til, at gruppen af deltagere i det påtænkte gruppesøgsmål var afgrænset på en sådan måde, at den omfattede personer, som kunne have købt aktier i en periode på op til ½ år efter børsnoteringen af bankTrelleborg. Derfor mente landsretten ikke, at det kunne lægges til grund, at samtlige de pågældende havde købt aktier i tillid til det børsprospekt, som lå til grund for omdannelsen af bankTrelleborg til aktieselskab og børsintroduktionen af selskabet.

Landsretten bemærkede videre, at afgrænsningen af gruppen ville indebære, at personer og selskaber ville kunne deltage i gruppesøgsmålet, uanset de pågældendes forudgående erfaringer med investeringer og uanset eventuel rådgivning forud for investeringen.

Den pågældende dom har ikke betydning for den foreliggende sag om digital tinglysning.

Det er indlysende under hensyn til retspraksis om prospektansvar, at det har afgørende betydning for prospektansvaret, om aktier er købt umiddelbart i tiden efter børsprospektets offentliggørelse eller lang tid efter dets offentliggørelse. Der kan herom for eksempel henvises til UfR 2000.920 S, UfR 2000.2176 H og FED 2002.1381 Ø.

Der er ikke i vores sag samme usikkerhed om, hvorvidt fejl og forsømmelse med den generelle tilrettelæggelse af digital tinglysning kan føre til erstatningspligt overfor borgere, der har lidt tab ved at tinglyse i den periode, hvor tinglysningssystemet ikke fungerede optimalt på grund af de nævnte fejl og forsømmelser.

Østre Landsrets afvisning i den nævnte sag baserede sig simpelthen på én gang fastslåede retsregler om prospektansvar, som ville umuliggøre at behandle aktionærer, som havde købt den første dag efter børsnoteringen på samme måde som aktionærer, der havde købt 6 måneder efter børsnoteringen.

Retspraksis har nemlig fast og entydigt fastslået, at virkningerne af urigtige oplysninger i et børsprospekt relativt hurtigt efter børsnoteringen er udtømt i forhold til markedets aktører.

Landsrettens henvisning til gruppemedlemmernes eventuelle forudgående erfaring med investeringer og eventuel rådgivning forud for investeringen er derimod ikke korrekt. Det kunne udmærket i et gruppesøgsmål om urigtige oplysninger i et børsprospekt lade sig gøre at behandle sagen som et gruppesøgsmål uden hensyn til eventuel forudgående erfaring med investeringer og uanset eventuel rådgivning forud for investeringen. Hvis de urigtige oplysninger i børsprospektet havde en sådan karakter, at selv den mest erfarne investor eller rådgiver ikke havde chance for at afkode de urigtige oplysninger, ville nok så meget erfaring eller rådgivning ikke have betydning for erstatningspligten. Østre Landsrets begrundelse på dette punkt er derfor ikke rigtig.

Ligeledes er det ikke rigtigt - hvis nu Østre Landsret har sigtet til, at børsprospektets urigtige oplysninger måske var af en sådan karakter, at en erfaren rådgiver havde mulighed for at erkende fejlen - at gruppesøgsmålets ramme ikke kunne ændres, så der blev taget højde herfor.

Endelig er Østre Landsrets begrundelse på det anførte punkt uforenelig med den anden afgørelse, som Østre Landsret samme dag fremkom med i det samme sagskompleks, jf. ovenfor.

Hvis det skulle have betydning i ugunstig retning for godkendelse som gruppesøgsmål, at der kunne være gruppemedlemmer med forudgående erfaringer med investeringer eller gruppemedlemmer, som havde modtaget rådgivning forud for investeringen, ville dette også have udelukket godkendelse i forhold til de, der havde erhvervet aktier ved konvertering af garantbeviser.

Gruppemedlemmerne i den ovenfor nævnte sag havde ganske vist ikke købt deres aktier, men deres beslutning om konvertering blev truffet på baggrund af prospektet. Hvis forudgående erfaring eller forudgående rådgivning havde betydning i forhold til de, der erhvervede aktier på børsmarkedet, måtte det samme gælde for de, der tog beslutning om at konvertere garantbeviser på baggrund af prospektet.

Det skal oplyses, at de to ovenfor nævnte afgørelser er indbragt for Højesteret.

Sagskomplekset om bankTrelleborg har givet anledning til et gruppesøgsmål vedrørende tvangsindløsning, jfr. UfR 2012.1228 H. Dommen giver næppe noget selvstændigt bidrag til den afgørelse, der skal træffes i nærværende sag om godkendelse som gruppesøgsmål. Tilsvarende gælder Østre Landsrets afgørelse i UfR 2011.1168 Ø om hjemvisning af en afgørelse om sagsomkostninger i en sag, anlagt af mere end 500 personer. Sagen var registreret som et gruppesøgsmål, men ikke anlagt som sådan.

U 2011.1596 V vedrører en sag, anlagt af en række investorer i en vindmøllepark, der anlagde en sag mod udbyderselskaberne om udbyderansvar som følge af mangelfulde og ikke retvisende angivelser om projektet.

De sagsøgte fremførte indsigelse mod sagernes behandling som gruppesøgsmål og hævdede i den forbindelse - som sagsøgte repræsentant i nærværende sag - at sagsanlægget havde en "abstrakt karakter". Derudover henviste sagsøgte i den pågældende sag til, at de enkelte investorer kunne have forskellig baggrund med hensyn til viden og kendskab til vindmøller i det hele taget og prospektmaterialet i den konkrete sag i særdeleshed. De sagsøgte indvendte således, at der ikke forelå ensartede krav og henviste endvidere til, at gruppesøgsmålet på den baggrund ikke kunne anses for at være den bedste måde at behandle kravene på.

Landsretten henviste til de ovenfor citerede forarbejder, herunder eksemplet om børssager i anledning af prospektansvar m.m. og fandt herefter, at kravene havde en sådan ensartethed, at betingelsen om ensartethed var opfyldt. Landsretten tiltrådte endvidere under hensyn til den ensartede baggrund for investorernes krav, at gruppesøgsmålet ville være den bedste måde at behandle kravene på.

Det kan tilføjes, at byretten havde anført, at et krav om, at der skal være ensartede subjektive forudsætninger for at overskue et risikomoment ved en given investering, næppe nogen sinde vil være til stede, og at et sådant krav derfor i vidt omfang ville overflødiggøre anvendelsen af gruppesøgsmål. Byretten mente således ikke, at man kunne kræve parallelitet mellem investorernes forudsætninger og viden, for at gruppesøgsmål kan anses for at være det bedst egnede middel.

Vestre Landsrets afgørelse i UfR 2012.1561 V vedrører også investorer, der anlagde sag som gruppesøgsmål. Så vidt vides, er afgørelsen indbragt for Højesteret.

Under sagen gjorde investorerne gældende, at et pengeinstitut havde pådraget sig erstatningsansvar på baggrund af en vildledende salgsbrochure vedrørende nogle obligationer og med henvisning til, at rådgivningen, der var baseret på oplysningerne i salgsbrochuren, ikke havde været fyldestgørende. Sagen var anlagt af en forening som grupperepræsentant for investorerne. Der var meddelt fri proces.

Sagsøgte fremførte tilsvarende synspunkter, som vi nu kender fra de ovenfor citerede sager, herunder om investorernes individuelle forhold, og mente, at ulemperne ved et gruppesøgsmål langt ville overskygge fordelene.

Landsretten henviste til, at kravet mod pengeinstituttet primært blev støttet på, at pengeinstituttet havde pådraget sig erstatningsansvar, fordi det i forbindelse med den individuelle rådgivning havde anvendt oplysningerne fra salgsbrochurerne. Selv om der måtte være individuelle forskelle med hensyn til omstændighederne i forbindelse med de enkelte investorers køb af andele, fandt landsretten, at kravene grundlæggende havde en sådan ensartethed, at betingelsen herom var opfyldt.

Med hensyn til, om gruppesøgsmål måtte antages at være den bedst egnede måde at føre sagen på, henviste landsretten til, at det ud fra oplysningerne om sammensætningen af medlemmerne af foreningen, sammenholdt med oplysningerne om det samlede antal investorer og en samlede størrelse af andele i den omhandlede investering, måtte antages, at et meget stort antal potentielle sager ikke ville blive rejst, hvis sagen ikke blev antaget som gruppesøgsmål.

Derefter henviste landsretten til det ovenfor citerede fra betænkningen om muligheden for på en effektiv måde at håndtere tvister om et større antal ensartede krav, og at gruppesøgsmål i praksis vil give mulighed for en bedre processuel behandling af ensartede krav.

Efter en samlet vurdering og med henvisning til den ensartede baggrund for kravene fandt landsretten herefter gruppesøgsmålet at være den bedste måde at behandle kravene på.

Fra den juridiske litteratur nævnes følgende:

I Den civile retspleje (2. udgave, 2010) har Ulrik Rammeskov Bang-Pedersen og Lasse Højlund Christensen p. 267 anført følgende:

Gruppesøgsmål kan alene anlægges, hvis dette vil være den bedste måde at behandle kravene på, jf. Rpl § 254 b, stk. 1, nr. 5. Reglen er temmelig uklar, idet at man blandt andet kan spørge, om der menes bedst for sagsøgerne, den sagsøgte eller domstolene. Reglen bør formentlig fortolkes indskrænkende, således at den alene udelukker gruppesøgsmål, hvis kravene uden større omkostninger og uforholdsmæssigt besvær for parterne kunne anlægges en almindelig sag, herunder eventuelt således at sagsøgerne fremsætter deres krav under én almindelig sag efter reglerne om subjektiv kumulation.

...

Gruppesøgsmål bør derfor formentlig alene afvises efter Rpl § 254 b, stk. 1, nr. 5, hvis sagsøgerne udgør en lille og fast afgrænset gruppe, hvis omkostninger ved at fremme deres krav som en eller flere almindelige sager ikke væsentligt vil overstige omkostningerne ved et gruppesøgsmål. Det synes betænkeligt at afskære gruppesøgsmål alene med henvisning til, at nogle af de potentielle sagsøgere kan anlægge en almindelig sag ("prøvesag"), hvorefter de øvrige i lyset af dennes resultat kan vurdere, om de selv vil anlægge sag, da sidstnævnte personer dermed risikerer forældelse af deres krav, at deres bevismuligheder forringes, samt at de afskæres fra at udøve indflydelse under "prøvesagen".

Om gruppesøgsmål kan i øvrigt henvises til Eigil Lego Andersen: Gruppesøgsmål, samt til Tine Egelund Thomsen: Gruppesøgsmål - en ny procesform i dansk retspleje (Erhvervsjuridisk Tidsskrift 2007.276).

Afslutning

Sagsøgeren har foreløbig ikke yderligere bemærkninger til spørgsmålet om godkendelse som gruppesøgsmål.

København, 29. august 2012

Samuelsson Neugebauer & Partnere

Morten Samuelsson

B119800U - CVT

UDSKRIFT
AF
ØSTRE LANDSRETS DOMBOG

K E N D E L S E

Afsagt den 21. juni 2012 af Østre Landsrets 16. afdeling
(landsdommerne Kaspar Linkis, Finn Morten Andersen og Thomas Lohse).

16. afd. nr. B-1198-11:
Foreningen af minoritetsaktionærer i
bankTrelleborg
(advokat Eigil Lego Andersen, besk.)
mod
Sydbank A/S
(advokat Jens Rostock-Jensen)

Denne sag er anlagt ved Københavns Byret den 24. januar 2011 og er ved kendelse af 5. april 2011 henvist til behandling ved Østre Landsret i medfør af retsplejelovens § 226, stk. 1.

Denne kendelse tager stilling til, om en sag om et muligt erstatningsansvar over for en række garantier, der konverterede garantiindskud til aktier i forbindelse med, at sparTrelleborg blev omdannet til aktieselskabet, bankTrelleborg, kan tillades anlagt som gruppesøgsmål.

Den 27. marts 2008 fusionerede bankTrelleborg a/s med Sydbank A/S med Sydbank A/S som det fortsættende selskab. Sydbank A/S er i kraft af overtagelsen og den efterfølgende fusion sagsøgte i denne sag.

Påstande

Foreningen af Minoritetsaktionærer i bankTrelleborg har nedlagt følgende påstande:

Principalt: Foreningen af Minoritetsaktionærer i bankTrelleborg udpeges som grupperepræsentant i nærværende sag, jf. retsplejelovens §§ 254 c og 254 e, stk. 1.

Subsidiært: Nærværende sag fremmes som gruppesøgsmål.

Mere subsidiært: Nærværende sag kan ikke fremmes som gruppesøgsmål.

Sydbank A/S har nedlagt påstand om afvisning.

Foreningen af Minoritetsaktionærer i bankTrelleborg har som potentiel grupperepræsentant fri proces til de indledende sagsskridt, herunder at indgive stævning af 21. januar 2011 i sagen Foreningen af Minoritetsaktionærer i bankTrelleborg mod Sydbank A/S (gruppesøgsmål II). Bevillingen ophører, når der er truffet den i retsplejelovens § 254 e, stk. 1, jf. § 254 b og § 254 c, nævnte afgørelse.

Sagsfremstilling

Foreningen af Minoritetsaktionærer i bankTrelleborg har om baggrunden for denne sag i stævning af 21. januar 2011 anført følgende:

”...

bankTrelleborg A/S var oprindeligt sparekasse (sparTrelleborg) og blev om-dannet til aktieselskab og bank ved en omvendt fusion med det til formålet etablerede helejede datterselskab sTB I A/S, der som det fortsættende selskab i fusionen ændrede navn til bankTrelleborg A/S.

Fusionen blev gennemført således, at der samtidig stiftedes en fond, Fonden for bankTrelleborg, som modtog det fulde vederlag for selskabets egenkapital i form af samtlige aktier i banken.

bankTrelleborg A/S blev børsnoteret den 7. juni 2007 på OMX, Københavns Fondsbørs. Dette skete på grundlag af et prospekt af 12. april 2007.

Børsnoteringen indebar, at sparekassens garantier blev tilbudt at konvertere deres garantitilgodehavender til aktier med en stykstørrelse på kr. 20 til en kurs kr. 250 pr. aktie.

Langt størstedelen af bankens garantier benyttede sig af denne mulighed. Fonden for bankTrelleborg var fortsat majoritetsaktionær.

Efter børsnoteringen blev aktierne på sædvanlig måde handlet over børsen. Bortset fra enkelte handelsdage lå kursen frem til julen 2007 på eller over kurs 250.

Modsat hvad der var anført i børsprospektet, var forholdet det, at banken havde stillet pant for sit engagement med Spar Nord Bank. Sådant pantsætning var i strid med klausuler (covenants) i bankens aftaler med seniorlångiverne. Da det gik op for bankens ledelse, at banken ved pantsætningen væsentligt havde misligholdt sine forpligtelser overfor seniorlångiverne, vurderede bankens ledelse, at de meget betydelige lån optaget hos seniorlångiverne måtte anses som forfaldne med den virkning, at bankens likviditet var yderst anstrengt. Under indtryk af den således oplevede likviditetskrise tog bankens ledelse straks kontakt til Sydbank, og efter forhandlinger søndag den 20. januar 2008 og i de tidlige morgentimer den 21. januar 2008 indgik Fonden for bankTrelleborg og Sydbank en aftale, hvorefter Fonden for bankTrelleborg efter bestemmelserne i § 144 i lov om finansiel virksomhed skulle tvangsindløse samtlige minoritetsaktionærer i banken og sælge alle aktier i banken til Sydbank.

Finanstilsynet havde godkendt den nævnte tvangsindløsning, hvilket efter den nævnte lovbestemmelse er en betingelse for dens gyldighed.

Tvangsindløsningen blev indledt i løbet af ugen begyndende mandag den 21. januar 2008, hvor bankTrelleborg åbnede som sædvanligt og drev sin virksomhed med en af Sydbank sikret likviditet.

Ved stævning af 13. februar 2008, indleveret til retten den 14. februar 2008, anlagde sagsøgeren i nærværende sag gruppesøgsmål (Gruppesøgsmål bankTrelleborg I) mod Fonden for bankTrelleborg, Sydbank, bankTrelleborg A/S og Finanstilsynet med en række påstande sigtende til at få fastslået, at lovens betingelser for gennemførelse af tvangsindløsningen ikke var til stede. Sagsøgeren blev udpeget som grupperepræsentant.

For så vidt angår sagen mod bankTrelleborg A/S selv bortfaldt søgsmålet som følge af, at bankTrelleborg A/S ophørte ved fusion med sagsøgte, Sydbank A/S, med Sydbank som det fortsættende selskab. Fusionen blev gennemført efter anlægget af Gruppesøgsmålet bankTrelleborg I.

bankTrelleborg A/S' generalforsamlingsvalgte revisor, PriceWaterhouseCoopers, fastsatte tvangsindløsningskursen til 59,3. Dette blev af en række aktionærer påklaget, hvorefter Foreningen af Statsautoriserede Revisorer i henhold til lov om finansiel virksomhed § 144 udpegede to vurderingsmænd, der forhøjede tvangsindløsningskursen til 93,27. Spørgsmålet om yderligere forhøjelse af tvangsindløsningskursen blev medinddraget i Gruppesøgsmålet bankTrelleborg I.

Ved Østre Landsrets dom af 7. december 2010 i Gruppesøgsmål bankTrelleborg I blev det fastslået, at tvangsindløsningen ikke var lovlig. Fonden for bankTrelleborg og Sydbank blev dog frifundet for krav om betaling af yderligere beløb til de tvangsindløste minoritetsaktionærer.

Dommen er af sagsøgeren i nærværende sag anket til Højesteret med påstand om yderligere betaling til de i Gruppesøgsmål bankTrelleborg I deltagende tvangsindløste aktionærer.... Ved en forhøjelse af vederlaget til aktionærerne vil deres tab i anledning af det urigtige prospekt blive reduceret.

Over for Finanstilsynet fik sagsøgeren fuldstændigt medhold, og den ved Højesteret verserende ankesag omfatter ikke Finanstilsynet. Det skal dog tilføjes, at Finanstilsynets ankefrist endnu ikke er udløbet.

Sagsøgeren har som mandatar for tre garantere, der konverterede deres garantbeviser til aktiekapital og senere blev tvangsindløst, anlagt sag mod sagsøgte i nærværende sag med påstand om erstatning for prospektansvar. Sagen blev anlagt ved Retten i Næstved, men blev som principiel henvist til Østre Landsret (i kraft af kære af Retten i Næstveds afgørelse om ikke at henvise), hvor den verserer i Østre Landsrets 16. afdeling (j.nr. B-3260-09). Sagen omtales i det følgende som Mandatarsagen. ...”

Ved Højesterets dom af 27. januar 2012 (356/2010 og 28/2011 - gruppesøgsmål I) blev det stadfæstet, at tvangsindløsningen af minoritetsaktionærerne ikke var lovlig, og at de tvangsindløste minoritetsaktionærer ikke havde krav på yderligere betaling.

Ved Østre Landsrets dom af 2. maj 2012 (B-3260-09 – mandatarsagen) blev det afgjort, at børsprospektet led af væsentlige mangler, som kan tilregnes udstederen og dermed Sydbank A/S, samt at de tre sagsøgere, der alle var garantere i forvejen og dermed havde stillet risikovillig kapital til rådighed, ikke kunne hæve eller kræve erstatning. Dommen er anket til Højesteret.

Foreningen af Minoritetsaktionærer i bankTrelleborg har oplyst, at de i denne sag vil gøre de samme anbringender gældende som i mandatarsagen (B-3260-09).

Sydbank A/S har alene fremsat påstande og anbringender vedrørende spørgsmålet om behandlingen af sagen som gruppesøgsmål, men har oplyst, at der vil blive gjort en række individuelle indsigelser gældende.

Foreningen af Minoritetsaktionærer i bankTrelleborg har foreslået følgende ramme for gruppesøgsmålet:

”A. Hvem kan deltage i gruppesøgsmålet?

Personer, (herunder selskaber, boer m.v.), der

1. har deltaget i gruppesøgsmålet bankTrelleborg (Østre Landsrets 16. afd. s sag B-852-08),
2. som også deltager i grupperepræsentantens anke til Højesteret (sag 356/2010) af dommen i nævnte gruppesøgsmål,
3. som har erhvervet aktier i bankTrelleborg A/S, omfattet af nævnte gruppesøgsmål, ved konvertering af garantbeviser til aktier, og
4. som ved tilmeldingen eller senest 4 uger efter udløbet af tilmeldingsfristen fremsender en efter grupperepræsentantens skøn tilfredsstillende dokumentation for opfyldelsen af betingelse 3,

kan tilmelde sig gruppesøgsmålet.

Et dødsbo anses også at opfylde betingelserne, hvis afdøde opfyldte en eller flere af betingelserne, og boet opfylder de øvrige.

B. Hvilke krav er omfattet af gruppesøgsmålet?

Deltagernes krav mod Sydbank A/S (som fortsættende selskab i fusionen mellem Sydbank og bankTrelleborg) på erstatning i anledning af urigtige oplysninger i børsprospektet af 12. april 2007 om bankTrelleborg samt på renter af erstatningskravet.”

Foreningen af Minoritetsaktionærer i bankTrelleborg har under proceduren vedrørende betingelse nr. 2 tilkendegivet, at alle - uanset om de har deltaget i grupperepræsentantens anke til Højesteret - skal kunne deltage.

Foreningen af Minoritetsaktionærer i bankTrelleborg vil i sagen, hvis den godkendes som gruppesøgsmål, nedlægge påstand om, at Sydbank A/S til dem, der deltager i nærværende gruppesøgsmål, skal betale 156,73 kr. pr. aktie omfattet af gruppesøgsmålet med tillæg af procesrente fra sagens anlæg.

Procedure

Foreningen af Minoritetsaktionærer i bankTrelleborg har gjort gældende, at der er tale om ensartede krav, og at et gruppesøgsmål vil være den bedste måde at behandle kravene på. Betingelserne for at tillade gruppesøgsmålet er derfor opfyldt, jf. retsplejelovens § 254 b, stk. 1, jf. § 254 a, stk. 1.

Sydbank A/S har gjort gældende, at kravene ikke er ensartede, idet gruppen omfatter både fysiske personer og selskaber, og aktierne er erhvervet på forskellige tidspunkter og på forskellige måder, og nogle har måske modtaget rådgivning. Gruppesøgsmålsprocessen er

derfor ikke den bedste behandlingsmåde og skal således ikke anvendes, da denne behandlingsmåde er subsidiær. Betingelserne i retsplejelovens § 254 b, stk. 1, nr. 1 og 5, er derfor ikke opfyldt.

Rettens begrundelse og resultat

Østre Landsrets dom af 2. maj 2012 i mandatarsagen (B-3260-09) er ikke endelig, idet sagen er anket til Højesteret. Såfremt Højesteret stadfæster landsrettens dom, må nærværende sag forventes hævet.

Såfremt Højesteret måtte give appellanterne medhold i, at de har et økonomisk krav mod Sydbank A/S, linder landsretten på baggrund af den foreslåede ramme for gruppesøgsmålet og sagens øvrige oplysninger, at gruppe medlemmernes krav mod Sydbank A/S har en sådan ensartethed, at betingelsen i retsplejelovens § 254 b, stk. 1, nr. 1, jf. § 254 a, stk. 1, er opfyldt, samt at gruppesøgsmål skønnes at være den bedste måde at behandle kravene på, jf. retsplejelovens § 254, stk. 1, nr. 5, jf. § 254 a, stk. 1.

Som følge heraf tages Foreningen af Minoritetsaktionærer i bankTrelleborgs principale påstand til følge.

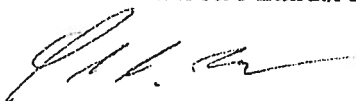
Thi kendes for ret:

Foreningen af Minoritetsaktionærer i bankTrelleborg udpeges som grupperepræsentant i nærværende sag.

(Sign.)

Udskriftens rigtighed bekræftes. Østre Landsret, den

21 JUNI 2012

Søren M. Hansen
Sektionsleder

B125500E - CVT

**UDSKRIFT
AF
ØSTRE LANDSRETS DOMBOG**

DOM

Afsagt den 21. juni 2012 af Østre Landsrets 16. afdeling
(landsdommerne Kaspar Linkis, Finn Morten Andersen og Thomas Lohse).

16. afd. nr. B-1255-11:

Foreningen af minoritetsaktionærer i
bankTrelleborg
(advokat Eigil Lego Andersen, besk.)
mod
Sydbank A/S
(advokat Jens Rostock-Jensen)

Denne sag er anlagt ved Københavns Byret den 24. januar 2011 og er ved kendelse af 5. april 2011 henvist til behandling ved Østre Landsret i medfør af retsplejelovens § 226, stk. 1.

Denne dom tager stilling til, om en sag om et muligt erstatningsansvar over for en række tidligere aktionærer i bankTrelleborg a/s kan tillades anlagt som gruppesøgsmål.

Den 27. marts 2008 fusionerede bankTrelleborg a/s med Sydbank A/S med Sydbank A/S som det fortsættende selskab. Sydbank A/S er i kraft af overtagelsen og den efterfølgende fusion sagsøgte i denne sag.

Påstande

Foreningen af Minoritetsaktionærer i bankTrelleborg har nedlagt følgende påstande:

Principalt: Foreningen af Minoritetsaktionærer i bankTrelleborg udpeges som grupperepræsentant i nærværende sag, jf. retsplejelovens §§ 254 c og 254 e, stk. 1.

Subsidiært: Nærværende sag fremmes som gruppesøgsmål.

Mere subsidiært: Nærværende sag kan ikke fremmes som gruppesøgsmål.

Sydbank A/S har nedlagt påstand om afvisning.

Foreningen af Minoritetsaktionærer i bankTrelleborg har som potentiel grupperepræsentant fri proces til de indledende sagsskridt, herunder at indgive stævning af 21. januar 2011 i sagen Foreningen af Minoritetsaktionærer i bankTrelleborg mod Sydbank A/S (gruppesøgsmål III). Bevillingen ophører, når der er truffet den i retsplejelovens § 254 e, stk. 1, jf. § 254 b og § 254 c, nævnte afgørelse.

Sagsfremstilling

Foreningen af Minoritetsaktionærer i bankTrelleborg har om baggrunden for denne sag i stævning af 21. januar 2011 anført følgende:

”...
bankTrelleborg A/S var oprindeligt sparekasse (sparTrelleborg) og blev om-dannet til aktieselskab og bank ved en omvendt fusion med det til formålet etablerede helejede datterselskab sTB I A/S, der som det fortsættende selskab i fusionen ændrede navn til bankTrelleborg A/S.

Fusionen blev gennemført således, at der samtidig stiftedes en fond, Fonden for bankTrelleborg, som modtog det fulde vederlag for selskabets egenkapital i form af samtlige aktier i banken.

bankTrelleborg A/S blev børsnoteret den 7. juni 2007 på OMX, Københavns Fondsbørs. Dette skete på grundlag af et prospekt af 12. april 2007.

Børsnoteringen indebar, at sparekassens garantier blev tilbudt at konvertere deres garantitilgodehavender til aktier med en stykstørrelse på kr. 20 til en kurs kr. 250 pr. aktie.

Langt størstedelen af bankens garantier benyttede sig af denne mulighed. Fonden for bankTrelleborg var fortsat majoritetsaktionær.

Efter børsnoteringen blev aktierne på sædvanlig måde handlet over børsen. Bortset fra enkelte handelsdage lå kursen frem til julen 2007 på eller over kurs 250.

Modsat hvad der var anført i børsprospektet, var forholdet det, at banken havde stillet pant for sit engagement med Spar Nord Bank. Sådant pantsætning var i strid med klausuler (covenants) i bankens aftaler med seniorlångiverne. Da det gik op for bankens ledelse, at banken ved pantsætningen væsentligt havde misligholdt sine forpligtelser overfor seniorlångiverne, vurderede bankens ledelse, at de meget betydelige lån optaget hos seniorlångiverne måtte anses som forfaldne med den virkning, at bankens likviditet var yderst anstrengt. Under indtryk af den således oplevede likviditetskriser tog bankens ledelse straks kontakt til Sydbank, og efter forhandlinger søndag den 20. januar 2008 og i de tidlige morgentimer den 21. januar 2008 indgik Fonden for bankTrelleborg og Sydbank en aftale, hvorefter Fonden for bankTrelleborg efter bestemmelse i § 144 i lov om finansiel virksomhed skulle tvangsindløse samtlige minoritetsaktionærer i banken og sælge alle aktier i banken til Sydbank.

Finanstilsynet havde godkendt den nævnte tvangsindløsning, hvilket efter den nævnte lovbestemmelse er en betingelse for dens gyldighed.

Tvangsindløsningen blev indledt i løbet af ugen begyndende mandag den 21. januar 2008, hvor bankTrelleborg åbnede som sædvanligt og drev sin virksomhed med en af Sydbank sikret likviditet.

Ved stævning af 13. februar 2008, indleveret til retten den 14. februar 2008, anlagde sagsøgeren i nærværende sag gruppesøgsmål (Gruppesøgsmål bankTrelleborg I) mod Fonden for bankTrelleborg, Sydbank, bankTrelleborg A/S og Finanstilsynet med en række påstande sigtende til at få fastslået, at lovens betingelser for gennemførelse af tvangsindløsningen ikke var til stede. Sagsøgeren blev udpeget som grupperepræsentant.

For så vidt angår sagen mod bankTrelleborg A/S selv bortfaldt søgsmålet som følge af, at bankTrelleborg A/S ophørte ved fusion med sagsøgte, Sydbank A/S, med Sydbank som det fortsættende selskab. Fusionen blev gennemført efter anlægget af Gruppesøgsmålet bankTrelleborg I.

bankTrelleborg A/S' generalforsamlingsvalgte revisor, PriceWaterhouseCoopers, fastsatte tvangsindløsningskursen til 59,3. Dette blev af en række aktionærer påklaget, hvorefter Foreningen af Statsautoriserede Revisorer i henhold til lov om finansiel virksomhed § 144 udpegede to vurderingsmænd, der forhøjede tvangsindløsningskursen til 93,27. Spørgsmålet om yderligere forhøjelse af tvangsindløsningskursen blev medinddraget i Gruppesøgsmål bankTrelleborg I.

Ved Østre Landsrets dom af 7. december 2010 i Gruppesøgsmål bankTrelleborg I blev det fastslået, at tvangsindløsningen ikke var lovlig. Fonden for

bankTrelleborg og Sydbank blev dog frifundet for krav om betaling af yderligere beløb til de tvangsindløste minoritetsaktionærer.

Dommen er af sagsøgeren i nærværende sag anket til Højesteret med påstand om yderligere betaling til de i Gruppesøgsmål bankTrelleborg I deltagende tvangsindløste aktionærer... Ved en forhøjelse af vederlaget til aktionærerne vil deres tab i anledning af det urigtige prospekt blive reduceret.

Over for Finanstilsynet fik sagsøgeren fuldstændigt medhold, og den ved Højesteret verserende ankesag omfatter ikke Finanstilsynet. Det skal dog tilføjes, at Finanstilsynets ankefrist endnu ikke er udløbet.

Sagsøgeren har som mandatar for tre garantere, der konverterede deres garantbeviser til aktiekapital og senere blev tvangsindløst, anlagt sag mod sagsøgte i nærværende sag med påstand om erstatning for prospektansvar. Sagen blev anlagt ved Retten i Næstved, men blev som principiel henvist til Østre Landsret (i kraft af kære af Retten i Næstveds afgørelse om ikke at henvise), hvor den verserer i Østre Landsrets 16. afdeling (j.nr. B-3260-09). Sagen omtales i det følgende som Mandatarsagen. ...”

Ved Højesterets dom af 27. januar 2012 (356/2010 og 28/2011 - gruppesøgsmål I) blev det stadfæstet, at tvangsindløsningen af minoritetsaktionærerne ikke var lovlig, og at de tvangsindløste minoritetsaktionærer ikke havde krav på yderligere betaling.

Ved Østre Landsrets dom af 2. maj 2012 (B-3260-09 – mandatarsagen) blev det afgjort, at børsprospektet led af væsentlige mangler, som kan tilregnes udstederen og dermed Sydbank A/S, samt at de tre sagsøgere, der alle var garantere i forvejen og dermed havde stillet risikovillig kapital til rådighed, ikke kunne hæve eller kræve erstatning. Dommen er anket til Højesteret.

Foreningen af Minoritetsaktionærer i bankTrelleborg har oplyst, at de i denne sag vil gøre de samme anbringender gældende som i mandatarsagen (B-3260-09).

Sydbank A/S har alene fremsat påstande og anbringender vedrørende spørgsmålet om behandlingen af sagen som gruppesøgsmål, men har oplyst, at der vil blive gjort en række individuelle indsigelser gældende.

Foreningen af Minoritetsaktionærer i bankTrelleborg har foreslået følgende ramme for gruppesøgsmålet:

”A. Hvem kan deltage i gruppesøgsmålet?

Personer, (herunder selskaber, boer m.v.), der

1. har deltaget i gruppesøgsmålet bankTrelleborg (Østre Landsrets 16. afd. sag B-852-08),
2. som også deltager i grupperepræsentantens anke til Højesteret (sag 356/2010) af dommen i nævnte gruppesøgsmål,
3. som har erhvervet aktier i bankTrelleborg A/S, omfattet af nævnte gruppesøgsmål, ved køb til kurs 250 (pr. aktie à 20 kr.) eller en højere kurs.
4. som ved tilmeldingen eller senest 4 uger efter udløbet af tilmeldingsfristen fremsender en efter grupperepræsentantens skøn tilfredsstillende dokumentation for opfyldelsen af betingelse 3,

kan tilmelde sig gruppesøgsmålet.

Et dødsbo anses også at opfylde betingelserne, hvis afdøde opfyldte en eller flere af betingelserne, og boet opfylder de øvrige.

B. Hvilke krav er omfattet af gruppesøgsmålet?

Deltagernes krav mod Sydbank A/S (som fortsættende selskab i fusionen mellem Sydbank og bankTrelleborg) på erstatning i anledning af urigtige oplysninger i børsprospektet af 12. april 2007 om bankTrelleborg samt på renter af erstatningskravet.”

Foreningen af Minoritetsaktionærer i bankTrelleborg har under proceduren tilkendegivet, at alle - uanset om de har deltaget i grupperepræsentantens anke til Højesteret - skal kunne deltage.

Foreningen af Minoritetsaktionærer i bankTrelleborg vil i sagen, hvis den godkendes som gruppesøgsmål, nedlægge påstand om, at Sydbank A/S til dem, der deltager i nærværende gruppesøgsmål, skal betale 156,73 kr. pr. aktie omfattet af gruppesøgsmålet med tillæg af procesrente fra sagens anlæg.

Procedure

Foreningen af Minoritetsaktionærer i bankTrelleborg har gjort gældende, at der er tale om ensartede krav, og at et gruppesøgsmål vil være den bedste måde at behandle kravene på. Betingelserne for at tillade gruppesøgsmålet er derfor opfyldt, jf. retsplejelovens § 254 b, stk. 1, jf. § 254 a, stk. 1.

Sydbank A/S har gjort gældende, at kravene ikke er ensartede, idet gruppen omfatter både fysiske personer og selskaber, og aktierne er erhvervet på forskellige tidspunkter og på forskellige måder, og nogle har måske modtaget rådgivning. Gruppesøgsmålsprocessen er derfor ikke den bedste behandlingsmåde og skal således ikke anvendes, da denne behandlingsmåde er subsidiær. Betingelserne i retsplejelovens § 254 b, stk. 1, nr. 1 og 5, er derfor ikke opfyldt.

Rettens begrundelse og resultat

Som anført i stævningen drejer denne sag sig om "Deltagernes krav mod Sydbank A/S (som fortsættende selskab i fusionen mellem Sydbank og bankTrelleborg) på erstatning i anledning af urigtige oplysninger i børsprospektet af 12. april 2007 om bankTrelleborg samt på renter af erstatningskravet."

De nærmere bestemmelser om gruppesøgsmål findes i retsplejelovens kapitel 23 a, der i § 254 b fastlægger de krav, der må stilles for, at en sag kan behandles som gruppesøgsmål. Af betydning for denne sag fremgår det navnlig af stk. 1, nr. 1 og nr. 5, at der skal være tale om ensartede krav, og at gruppesøgsmål skal skønnes at være den bedste måde at behandle kravene på.

Retsplejelovens kapitel 23 a blev indsat i retsplejeloven ved lov nr. 181 af 28. februar 2007 om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love (Gruppesøgsmål m.v.). Lovforslaget, der lå til grund for lovændringen blev udarbejdet på baggrund af Retsplejerådets betænkning nr. 1468/2005. Betænkningen indeholder i kapitel 5.1. et katalog over forskellige eksempler på et større antal ensartede krav. I dette katalog indgår blandt andet: "Børssager, dvs. krav fra en gruppe af investorer (professionelle og/eller private) i anledning af prospektansvar eller ansvar i øvrigt for oplysninger, der har påvirket investeringsbeslutninger med tab til følge."

Uanset den nævnte forudsætning med hensyn til behandling af børssager som gruppesøgsmål, finder landsretten ikke, at denne sag opfylder de anførte krav i retsplejelovens § 254 b, stk. 1, nr. 1 og nr. 5, til gruppesøgsmål, idet de fremsatte krav ikke er tilstrækkeligt ensartede til, at et gruppesøgsmål vil være en hensigtsmæssig procesform.

Landsretten bemærker herved, at gruppen af deltagere i det påtænkte gruppesøgsmål er afgrænset på en sådan måde, at den omfatter personer, som kan have købt aktier i en periode på op til ca. ½ år efter børsnoteringen af bankTrelleborg. Det kan således ikke lægges til grund, at samtlige de pågældende har købt aktier i tillid til det børsprospekt, som lå til grund for omdannelsen af bankTrelleborg til aktieselskab og børsintroduktionen af selskabet. Det bemærkes videre, at afgrænsningen af gruppen indebærer, at både personer og selskaber vil kunne deltage i gruppesøgsmålet uanset de pågældendes forudgående erfaring med investeringer og uanset eventuel rådgivning forud fra investeringen. Landsretten finder, at disse og en række andre individuelle forhold naturligt må indgå i vurderingen af et eventuelt krav.

Der er ikke fremkommet oplysninger, som giver anledning til at antage, at en ændret ramme for gruppesøgsmålet vil give den fornødne ensartethed til gennemførelse af sagen som et gruppesøgsmål.

Der gives derfor sagsøgte medhold i den nedlagte påstand om afvisning.

Et anbringende om en mulig forældelse af kravene, hvis ikke landsretten godkender gruppesøgsmålet, kan ikke føre til et andet resultat.

Til dækning af advokatombudsinstansens omkostninger forbundet med sagen skal statskassen betale et skønsmæssigt fastsat beløb på 25.000 kr. til Sydbank A/S. Beløbet er fastsat under hensyn til sagens karakter og de udvekslede processkrifter samt den tid, der er medgået til hovedforhandling. Det bemærkes, at denne sag er behandlet sammen med Østre Landsrets sag B-1198-11 (det såkaldte Gruppesøgsmål II).

T h i k e n d e s f o r r e t :

Denne sag afvises.

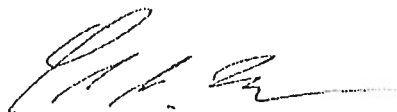
I sagsomkostninger for landsretten skal statskassen inden 14 dage betale 25.000 kr. til Sydbank A/S.

Sagsomkostningerne forrentes efter rentelovens § 8 a.

(Sign.)

Udskriftens rigtighed bekræftes. Østre Landsret, den

21 JUNI 2012

Søren M. Hansen
Sekretær